มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
เครื่องประดับลงยาสี

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะเครื่องประดับที่ตกแต่งด้วยการลงยาสี ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องทองลงยาสี เครื่องเงินลงยาสี เครื่องประดับที่ใช้เครื่องจักรลงยาสี

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ เครื่องประดับลงยาสี หมายถึง เครื่องประดับที่ขึ้นลายด้วยวิธีแกะสลัก กัดกรด หรือปั๊มลาย และลงยาสีด้วยกรรมวิธีแบบโบราณหรือแบบใช้สีวิทยาศาสตร์ ตกแต่งพื้นผิวด้วยกรรมวิธีต่างๆ เช่น ขัดทราย อาจนำเครื่องประดับที่ได้มาชุบทองหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่น

๒.๒ การลงยาสีแบบโบราณ หมายถึง การลงยาสีบนลายของเครื่องประดับ ด้วยการใช้อีนาเมล บดเป็นผง นำไปผสมน้ำหรือน้ำมันและสีที่ต้องการ อาจใช้ความร้อนเพื่อทำให้ตัวทำละลายระเหยจนเหลือแต่สีบนเครื่องประดับ

๒.๓ การลงยาสีแบบใช้สีวิทยาศาสตร์ หมายถึง การลงยาสีบนลายของเครื่องประดับ ด้วยการใช้สีวิทยาศาสตร์ เช่น สีเรซิน อาจใช้ความร้อนเพื่อทำให้ตัวทำละลายระเหยจนเหลือแต่สีบนเครื่องประดับ

๒.๔ อีนาเมล (enamel) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “หินลงยา” หมายถึง แร่ที่สกัดได้จากหินธรรมชาติชนิดหนึ่ง

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

๓.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบ รูปทรงและสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่พบรอยคมที่อาจทำให้เกิดอันตรายขณะสวมใส่

๓.๒ ลวดลาย

ต้องประณีต สวยงาม กลมกลืนและสม่ำเสมอ

๓.๓ การลงยาสี

ต้องสม่ำเสมอ ติดแน่น ไม่หลุดหรือลอก

๓.๔ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต ติดแน่น คงทน มีองค์ประกอบและสัดส่วนที่กลมกลืน เหมาะสม และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคนไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๓.๕ การใช้งาน

ต้องสามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน

๔. การบรรจุ

๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุเครื่องประดับลงยาสีในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับเครื่องประดับลงยาสีได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุเครื่องประดับลงยาสีทุกหน่วยอย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น กำไลนากลงยาสี

(๒) กรรมวิธีการลงยาสี

(๓) ขนาดหรือมิติ

(๔) เดือน ปีที่ทำ

(๕) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา

(๖) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง เครื่องประดับลงยาสีที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๖.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๖.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๕ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าเครื่องประดับลงยาสีรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป ลวดลาย การลงยาสี และการประกอบด้วยวัสดุอื่น ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๖.๒.๑ แล้ว จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๔ จึงจะถือว่าเครื่องประดับลงยาสีรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างเครื่องประดับลงยาสีต้องเป็นไปตามข้อ ๖.๒.๑ และข้อ ๖.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าเครื่องประดับลงยาสีรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป ลวดลาย การลงยาสี และการประกอบด้วยวัสดุอื่น

๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบเครื่องประดับลงยาสีอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบ รูปทรง และสัดส่วนที่เหมาะสม ไม่พบรอยคมที่อาจทำให้เกิดอันตรายขณะสวมใส่	๔	๓	๒	๑
ลวดลาย	ต้องประณีต สวยงาม กลมกลืนและสม่ำเสมอ	๔	๓	๒	๑
การลงยาสี	ต้องสม่ำเสมอ ติดแน่น ไม่หลุดหรือลอก	๔	๓	๒	๑
การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องประณีต ติดแน่น คงทน มีองค์ประกอบและสัดส่วนที่กลมกลืน เหมาะสม และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบการใช้งาน การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ